

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.2-382 PRIEŠ VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2025 m. kovo 27 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės (toliau tekste ir citatose – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su projektinių pasiūlymų derinimu Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau tekste ir citatose – IS „Infostatyba“) (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde rašo:

2.1. „Rengiant individualių gyvenamųjų namų statybos projektus, siekiant gauti statybą leidžiantį dokumentą per sistemą „Infostatyba“ pateikti pakoreguoti projektai, į teiktas pastabas atsakyta – laukiamas derinimas ir statybą leidžiantis dokumentas.

Nustatyti derinimo terminai pasibaigę 2025-03-21, 2025-03-25, 2025-03-26 dienomis, tačiau šiai dienai (2025-03-27) iš Savivaldybės administracijos vyriausiojo architekto vis dar nėra jokio atsakymo. Nei pastabų, nei pritarimo, nei atmetimo, nei leidimo.

Prašymų numeriai IS „Infostatyba“: SRA-08-250304-00745, SRA-08-250306-00771, SRA-08-250310-00828, SRA-08-250310-00829“ (šios ir kitų citatų kalba bei skyryba netaisytos).

2.2. „Susisiekus su Savivaldybe gautas atsakymas, kad trikdžiai kyla dėl pasikeitusios derinimo tvarkos, neveikiančios „Infostatybos“ sistemos ir sukomplikuoto derinimo proceso.“

2.3. „Noriu atkreipti dėmesį, kad LR [Lietuvos Respublikos] Aplinkos ministerijos kuruojama, 2024-11-01 atnaujinta IS „Infostatybos“ sistema – neveikia.

Po atliktų pakeitimų IS „Infostatyba“ nebeliko informacijos apie savivaldybės derintojus, už derinimus atsakingus asmenis – kas savaime paneigia derinimo funkciją, nes jokio derinimo nevyksta, projektui yra arba pritariama arba ne. Įdiegta komunikacijos sistema neveiksminga nes į užklausas yra nereaguojama.

LR Aplinkos ministerijos atstovų siūlymas skūsti kiekvieną vėlavimą/nederinimą teisinėms institucijoms yra neadekvatus ir niekaip neprisideda prie biurokratijos mažinimo.“

3. Skunde Seimo kontrolierės prašoma:

3.1. „informuoti mane (projektų užsakovus) kada galima tikėtis atsakymų į prašymus derinti statybos projektus“;

3.2. „imtis veiksmų pašalinant sistemos (IS „Infostatyba“) atnaujinimų sukurtus projekto derinimų, komunikacijos ir terminų nesilaikymo trikdžius“;

3.3. „informuoti mane apie planuojamus imtis veiksmus ir už jų įgyvendinimą atsakingus asmenis“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Siekdama išsiaiškinti pirmiau aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierė 2025 m. balandžio 9 d. raštu Nr. SE-706 kreipėsi į Savivaldybės merą ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau tekste ir citatose – Aplinkos ministerija), prašydama pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, reikalingus tyrimui atlikti.

5. Aplinkos ministerijos 2025 m. gegužės 8 d. rašte Nr. D8(E)-1894 Seimo kontrolierei nurodyta ši informacija, patvirtinta atitinkamais informaciją įrodančiais dokumentais:

5.1. „Aplinkos ministerija yra IS „Infostatyba“ valdytoja ir duomenų valdytoja, o [...] viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra [...] [toliau tekste ir citatose – SSVA] nuo 2024 m. gruodžio 1 d. yra IS „Infostatyba“ pagrindinė tvarkytoja ir duomenų tvarkytoja.

[...] iki 2024 m. gruodžio 1 d. IS „Infostatyba“ pagrindinės tvarkytojos funkcijas vykdė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI).

[...] IS „Infostatyba“ valdytoja metodiškai vadovauja IS „Infostatyba“ pagrindinei tvarkytojai ir koordinuoja IS „Infostatyba“ funkcionavimą.

[...] IS „Infostatyba“ pagrindinė tvarkytoja organizuoja ir (ar) įgyvendina IS „Infostatyba“ tobulinimą, priežiūrą, atnaujinimą, pertvarkymą ir kontroliuoja jų vykdymą, tvarko IS „Infostatyba“ duomenis, informaciją, kurių reikia pagrindinės tvarkytojos funkcijoms atlikti“.

5.2. Į prašymą „pateikti išsamius paaiškinimus dėl šių Skunde nurodytų teiginių“ pateikta informacija:

5.2.1. Dėl teiginio: „LR Aplinkos ministerijos kuruojama, 2024-11-01 atnaujinta IS „Infostatybos“ sistema – neveikia“ („patvirtinti arba paneigti šį Skundo teiginį“), atsakyta:

„Nuo 2024 m. gruodžio 1 d., SSVA vykdant paskirtas IS „Infostatyba“ pagrindinės tvarkytojos ir duomenų tvarkytojos funkcijas, IS „Infostatyba“ sutrikimų (taip pat ir sistemingų) ir (ar) naudotojų skundų dėl Pareiškėjo skunde minimų aplinkybių neregistravo. Bendras IS „Infostatyba“ pasiekiamumas naudojant viešą IS „Infostatyba“ stebėsenos įrankį (<https://stebesena.planuojatau.lt/>), leidžiantį matyti kiekvienos kalendorinės dienos IS „Infostatyba“ paslaugų pasiekiamumą, per 90 dienų buvo 99,9 proc. Nuo 2025 m. kovo 20 d. iki 2025 m. kovo 28 d. tik kovo 26 d. IS „Infostatyba“ paslaugų portalas buvo nepasiekiamas 26 minutes, projektų tikrinimo posistemis kovo 23 d. buvo nepasiekiamas 6 minutes, kovo 26 d. – 14 minučių, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo posistemis kovo 23 d. buvo nepasiekiamas 3 minutes. Atkreipiame dėmesį, kad IS „Infostatyba“ paslaugų pasiekiamumo sutrikimai nurodytomis dienomis neturėjo įtakos Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių atsiradimui.

Pažymime, kad pavieniai IS „Infostatyba“ sutrikimai ir (ar) naudotojų nusiskundimai registruojami ir pagal jų prioriteto lygį pašalinami per 1–4 darbo valandas.“

5.2.2. Dėl teiginio: „Po atliktų pakeitimų IS „Infostatyba“ nebeliko informacijos apie savivaldybės derintojus, už derinimus atsakingus asmenis – kas savaime paneigia derinimo funkciją, nes jokie derinimo nevyksta, projektui yra arba pritariama arba ne“, atsakyta:

„Informuojame, kad IS „Infostatyba“ pakeitimas, pagal kurį išoriniams naudotojams nerodoma savivaldybių darbuotojų, atsakingų už statinio projekto tikrinimą, kontaktinė informacija, įdiegtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos [...] [toliau citatose ir tekste – STT] 2022 m. birželio 3 d. raštu Nr. 4-01-4700 „Dėl korupcijos rizikos analizės išvados Vilniaus miesto savivaldybės administracijos veikloje“ [...]. Šiuo raštu STT kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, Aplinkos ministeriją,

Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją ir VTPSI pridėdama išvadą¹ dėl korupcijos rizikos analizės Vilniaus miesto savivaldybėje statybą leidžiančių dokumentų išdavimo srityje, vienoje iš pateiktų išvadų pažymėdama, kad praktiniu projektinės dokumentacijos tikrinimo metu sudaromos galimybės suinteresuotam asmeniui tiesiogiai susisiekti su tikrinančiuoju savivaldybės tarnautoju, dėl ko kyla grėsmė atsirasti galimai neteisėtiems susitarimams, piktnaudžiauti padėtimi ar kitiems neigiamiems reiškiniais pasireikšti.

Išvadoje STT pateikė pasiūlymą VTPSI svarstyti dėl IS Infostatyba funkcionalumo tobulinimo, užtikrinančio tikrinančio projektinę dokumentaciją savivaldybės tarnautojo neatsekamumą (pavyzdžiui, koduojant tam tikrais skaičiais, numeruojant ar pan.). STT pasiūlymas įgyvendintas, apie tai VTPSI informavo STT 2023 m. liepos 27 d. raštu Nr. 2D-13138 „Dėl korupcijos rizikos analizės išvadoje pateiktų pasiūlymų įgyvendinimo“ [...].

Papildomai paaiškiname, kad savivaldybių darbuotojai, kuriems paskirta nagrinėti pateiktą prašymą, nėra matomi išoriniams IS „Infostatyba“ naudotojams, tačiau tiek savivaldybės darbuotojai, kuriems pavesta administruoti statybą leidžiančių dokumentų išdavimą per IS „Infostatyba“, tiek IS „Infostatyba“ pagrindinė tvarkytoja ir duomenų tvarkytoja SSVA gali matyti, kurie savivaldybės darbuotojai atliko statinio projekto tikrinimą“.

5.2.3. Dėl teiginio: *„Įdiegta komunikacijos sistema neveiksminga nes į užklausas yra nereaguojama“*, atsakyta:

„Paiškiname, kad savivaldybės darbuotojas, kuriam paskirta nagrinėti pateiktą prašymą, ir prašymo teikėjas gali komunikuoti naudodamiesi IS „Infostatyba“ aplinkoje įdiegtu komunikacijos moduliui, leidžiančiu teikiamas užklausas nagrinėti pagal savivaldybės administracijos nustatytą vidinę darbo organizavimo tvarką. Papildomai informuojame, kad visos pateiktos užklausos ir (ar) pranešimai kaupiami nagrinėjamo prašymo „Žinutės“ skiltyje, skaitine reikšme pažymint neperskaitytus pranešimus. Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2025 m. kovo 20 d. iki 2025 m. kovo 28 d. IS „Infostatyba“ sutrikimų (taip pat ir sistemingų) ir (ar) naudotojų skundų dėl Pareiškėjo skunde minimų aplinkybių, susijusių su IS „Infostatyba“ komunikavimo moduliui, neregistruota“.

5.2.4. Dėl teiginio: *„LR Aplinkos ministerijos atstovų siūlymas skųsti kiekvieną vėlavimą/nederinimą teisinėms institucijoms yra neadekvatus ir niekaip neprisideda prie biurokratijos mažinimo“*, atsakyta:

„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, Aplinkos ministerija informuoja asmenis apie teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksma (neveikimą) per nustatytą laikotarpį“.

5.3. Į prašymą *„atsižvelgiant į Skunde nurodytas derinimo terminų datas „2025-03-21, 2025-03-25, 2025-03-26“, informuoti, ar panašiu metu (kol vyko projektinių pasiūlymų derinimas iki termino, kuomet turėjo būti priimtas sprendimas dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo) buvo IS „Infostatyba“ sutrikimų“*, atsakyta:

„Pareiškėjo skunde nurodyti prašymai IS „Infostatyba“ registruoti 2025 m. kovo 4 d. (SRA-08-250304-00745), 2025 m. kovo 6 d. (SRA-08-250306-00771) ir 2025 m. kovo 10 d. (SRA-08-250310-00828, SRA-08-250310-00829).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnio 12 dalies 2 punktu, projektiniams pasiūlymams patikrinti, skaičiuojant nuo juos privalančių patikrinti subjektų paskelbimo IS „Infostatyba“, nustatytas 10 darbo dienų terminas, kai statomas ar projektuojamas neypatingasis statinys. Pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, leidimai Pareiškėjui turėjo būti išduoti 2025 m. kovo 19 d., 2025 m. kovo 21 d. ir 2025 m. kovo 25 d. Remiantis IS „Infostatyba“ kaupiamais duomenimis, savivaldybės darbuotojai, kurie paskirti administruoti Pareiškėjo prašymus, pateikė išvadas dėl projektinių pasiūlymų 2025 m. balandžio 4 d. ir 2025 m. balandžio 7 d., t. y. praėjus teisės aktuose nustatytam terminui.

¹ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvada dėl korupcijos rizikos analizės Vilniaus miesto savivaldybėje statybą leidžiančių dokumentų išdavimo srityje [kra-vilniaus-miesto-savivaldybes-sld.pdf](#).

Apie pateiktas išvadas SSVA 2025 m. balandžio 10 d. raštu Nr. S-964-(4.6Mr) „Dėl informacijos suteikimo“ [...] informavo Pareiškėją.

SSVA informavo, kad nuo 2025 m. kovo 20 d. iki 2025 m. kovo 28 d., kai turėjo būti atliekamas Pareiškėjo pateiktų projektinių pasiūlymų derinimas per IS „Infostatyba“, sutrikimų nefiksavo, naudotojų skundų dėl projektinių pasiūlymų derinimo procedūros neveikimo ir (ar) trikdžių negavo.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad priimti sprendimus vėluota dėl priežasčių, nesusijusių su IS „Infostatyba“ veikimu.“

6. SSVA 2025 m. balandžio 10 d. rašte Nr. S-964-(4.6Mr) „Dėl informacijos suteikimo“, adresuotame Pareiškėjui (pažymos 5.3. papunktis), nurodyta:

„SSVA iš Aplinkos ministerijos gavo ir užregistravo [...] nagrinėti pagal kompetenciją Jūsų laišką dėl statybos projektų derinimo IS „Infostatyba“ (toliau – Raštas).

Atsakydami į Jūsų Raštą teikiame informaciją apie sistemoje pateiktą ir Rašte minimą prašymų būseną:

(1) prašymas Nr. SRA-08-250304-00745 – 2025-04-04 išduotas leidimas statyti naują (-us) statinį (-ius) SLD Nr. LSNS-08-250404-00231;

(2) prašymas Nr. SRA-08-250306-00771 – 2025-04-04 išduotas leidimas statyti naują (-us) statinį (-ius) SLD Nr. LSNS-08-250404-00228;

(3) prašymas Nr. SRA-08-250310-00828 – 2025-04-07 išduotas leidimas statyti naują (-us) statinį (-ius) SLD Nr. LSNS-08-250407-00247;

(4) prašymas Nr. SRA-08-250310-00829 – 2025-04-07 išduotas leidimas statyti naują (-us) statinį (-ius) SLD Nr. LSNS-08-250407-00248.

Taip pat informuojame, kad patikrinus IS „Infostatyba“ statybos projektų derinimo procesas yra veikiantis ir SSVA jokių skundų dėl galimų derinimo procesų sistemos klaidų nėra gavusi. [...].“

7. Savivaldybės mero 2025 m. gegužės 13 d. rašte Nr. S-9905(4.6Mr) Seimo kontrolierei nurodyta toliau išdėstyta informacija, patvirtinta atitinkamais informaciją įrodančiais dokumentais.

Į prašymą „*pateikti išsamius paaiškinimus dėl šių Skunde nurodytų teiginių*“ pateikta informacija:

7.1. Dėl teiginio: „*per sistemą „Infostatyba“ pateikti pakoreguoti projektai*“ (informuoti, kada ir kiek projektų buvo Pareiškėjo pateikti IS „Infostatyba“), atsakyta:

„Pažymime, kad visi keturi Pareiškėjo minimi projektai buvo tikrinami ne vieną kartą, bei jiems buvo teiktos teisės aktais grįstos pastabos. [...].“

Taip pat informuojame, kad Pareiškėjo minimi prašymai buvo patenkinti ir jiems buvo išduoti statybą leidžiantys dokumentai: prašymas Nr. SRA-08-250304-00745 buvo patenkintas 2025 m. balandžio 4 d. ir jam išduotas statybą leidžiantis dokumentas Nr. LSNS-08-250404-00231, prašymas Nr. SRA-08-250306-00771 buvo patenkintas 2025 m. balandžio 4 d. ir jam išduotas statybą leidžiantis dokumentas Nr. LSNS-08-250404-00228, prašymas Nr. SRA-08-250310-00828 buvo patenkintas 2025 m. balandžio 7 d. ir jam išduotas statybą leidžiantis dokumentas Nr. LSNS-08-250407-00247, prašymas Nr. SRA-08-250310-00829 buvo patenkintas 2025 m. balandžio 7 d. ir jam išduotas statybas leidžiantis dokumentas Nr. LSNS-08-250407-00248“.

7.2. Dėl teiginio: „*Nustatyti derinimo terminai pasibaigę 2025-03-21, 2025-03-25, 2025-03-26 dienomis, tačiau šiai dienai (2025-03-27) iš Savivaldybės administracijos vyriausiojo architekto vis dar nėra jokio atsakymo. Nei pastabų, nei pritarimo, nei atmetimo, nei leidimo*“ (informuoti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjas nesulaukia, kaip teigiama, „jokio atsakymo“); „*Susisiekus su Savivaldybe gautas atsakymas, kad trikdžiai kyla dėl pasikeitusios derinimo tvarkos, neveikiančios „Infostatybos“ sistemos ir sukomplikuoto derinimo proceso*“ („informuoti, kiek kartų ir kada Pareiškėjas kreipėsi, kaip nurodoma

Skunde, į Savivaldybę; informuoti, ar Pareiškėjas kreipėsi raštu; informuoti, kada ir kokiū būdu (raštu, žodžiu) Pareiškėjui pateiktas Skunde minimas Savivaldybės atsakymas; įvardinti, kokie konkretūs trikdžiai kyla „dėl pasikeitusios derinimo tvarkos“; paaiškinti, kaip pasikeitė derinimo tvarka; įvardinti, kas konkrečiai pasikeitė derinimo tvarkoje (kokia derinimo tvarka buvo prieš pasikeitimus ir kokia yra po pasikeitimų); patvirtinti arba paneigti Skundo teiginį, kad IS „Infostayba“ yra neveikianti“), atsakyta:

„Informuojame, kad dėl prašymo Nr. SRA-08-250304-00745 Pareiškėjas kreipėsi 2025 m. kovo 24 dieną per komunikacijas IS „Infostatyba“. Taip pat į Savivaldybę el. paštu buvo kreiptasi 2025 m. kovo 31 dieną, tačiau atsakymas nebuvo pateiktas, kadangi valstybės tarnautojas, atliekantis Savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, tuo metu turėjo nedarbingumą, o jį pavaduojantis asmuo tuo metu buvo artimojo giminaičio laidotuvėse. Atskirai dėl prašymų Nr. SRA-08-250310-00828 ir SRA-08-250310-00829 kreiptasi nebuvo.

Papildomai pažymime, kad IS „Infostatyba“ yra veikianti, pasitaiko trukdžių, bet jie yra gan greitai pašalinami.

Pakartotinai pažymime, kad Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27¹ straipsnio 1 d. nurodoma, kad sprendimą pritarti ar nepritarti projektiniams pasiūlymams priima savivaldybės vyriausiasis architektas. Pritarimo projekto sprendiniams termino pabaiga sutampa su projektą tikrinančio savivaldybės vyriausiojo architekto sprendimo terminu. Dėl to atsiranda techninis užduoties įvykdymo vėlavimas dėl ko ir kyla projektuotojų ir statytojų nepasitenkinimas. Prieš statybos techninio reglamento STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ pakeitimus (pagal iki 2024 m. lapkričio 1 d. galiojusią redakciją) statybas leidžiantis dokumentas pagal projektinius pasiūlymus nebuvo išduodamas.

Pabrėžiame, kad Vilniaus rajonas yra vienas iš labiausiai Lietuvoje besiplečiančių rajonų teritorijos vystymo ir statybų aspektu, todėl vyksta labai daug statybą leidžiančių dokumentų išdavimo procedūrų.

Atsižvelgiant į tai, bei vertinant, kad Savivaldybės vyriausiasis architektas vykdo kitas Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme apibrėžtas funkcijas bei dalyvauja Savivaldybės politikos formavime, statybas leidžiančių dokumentų išdavimo procesai galimai vėluoja.

Meras Savivaldybės administracijos direktoriui pavedė imtis priemonių, kad ateityje Savivaldybės administracijos pareigūnai laikytųsi teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir terminų. Meras labai rimtai vertina Savivaldybės administracijos pareigūnų darbo kokybę ir taiko aukštus reikalavimus darbo rezultatams.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

*9. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas):
27 straipsnio „Statybą leidžiantys dokumentai“:*

2 dalis – „Statybą leidžiančius dokumentus [...] išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius arba administracijos direktorius paveda tai atlikti kitiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams (toliau – meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas). [...]“

12 dalis – „Projektiniams pasiūlymams patikrinti, skaičiuojant nuo juos privalančių patikrinti subjektų paskelbimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ dienos, skiriama:

1) 20 darbo dienų – ypatingojo statinio statybos ir rekonstravimo atveju;

2) 10 darbo dienų – kitais, negu nurodyti šios dalies 1 punkte, atvejais.“

13 dalis – „Šio straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai išduodami, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui statybą leidžiančių dokumentų duomenis per 3 darbo dienas, praėjus nustatytam projektinių pasiūlymų patikrinimo terminui, registruojant ir šio straipsnio 15¹ dalyje nurodytus jų duomenis (dokumentus) paskelbiant Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jeigu gauti visų projektinius pasiūlymus turėjusių patikrinti subjektų pritarimai. [...]“

15 dalis – „Laikoma, kad statybą leidžiantis dokumentas yra išduotas ir galiojantis, jeigu jo duomenys įregistruoti ir apie jo išdavimą visuomenė informuota paskelbiant šio straipsnio 15¹ dalyje nurodytus duomenis (dokumentus) Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (apie įregistruotą statybą leidžiantį dokumentą statytojas (užsakovas) ar jo įgaliotas asmuo turi būti informuojamas). [...]“

25 dalis – „Statytojas (užsakovas) turi teisę teikti prašymus išduoti statybą leidžiančius dokumentus per Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą „Infostatyba“. [...]“

27¹ straipsnio „Projektinius pasiūlymus tikrinančių subjektų kompetencija“ 1 dalis – „Savivaldybių administracijos tikrina projektinius pasiūlymus. Sprendimą pritarti ar nepritarti projektiniams pasiūlymams priima savivaldybės vyriausiasis architektas. [...]“

10. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (toliau – Reglamentas):*

5 punktas – „Viešojo administravimo subjektai [...] Reglamente nurodytas statybą leidžiančių dokumentų išdavimo, [...] procedūras atlieka naudodamiesi Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacine sistema „Infostatyba“ [...] (toliau – IS „Infostatyba“) [...]“

11 punktas – „Norint gauti leidimą statyti [...] savivaldybės merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos direktoriui arba administracijos direktoriaus pavedimu kitiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams (toliau – meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) Reglamento 12 punkte nustatyta tvarka nuotoliniu būdu pateikiamas prašymas. [...]“

14 punktas – „Jei įvykdyti Reglamento 13.1–13.8, 13.10–13.12 papunkčiuose nurodyti reikalavimai ir nenustatyta 13.9 papunktyje nurodytų požymių, savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas IS „Infostatyba“ prašymą pažymi kaip priimtą ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo priėmimo joje paskelbia Statybos įstatymo [8.3] 27¹ straipsnyje nurodytus subjektus, jų įgaliotus padalinius (toliau – subjektai), kurie privalo pagal priskirtą kompetenciją patikrinti projektinių pasiūlymų atitiktį Statybos įstatymo [8.3] 24 straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams [...]“

15 punktas – „Paskelbus projektinius pasiūlymus privalančius patikrinti subjektus, per IS „Infostatyba“ kiekvienam subjektui automatiškai el. paštu siunčiamas pranešimas apie prievolę patikrinti projektinius pasiūlymus. Gavęs šį pranešimą, subjektas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas paskelbia IS „Infostatyba“, kas tikrins šiuos projektinius pasiūlymus. Projektiniai pasiūlymai tikrinami per Statybos įstatymo [8.3] 27 straipsnio 12 dalyje nurodytus terminus. [...]. Likus trims darbo dienoms iki projektiniams pasiūlymams tikrinti termino pabaigos, IS „Infostatyba“ išsiunčia automatinį priminimą patikrinti projektinius pasiūlymus tai atlikti paskirtam specialistui ir jo vadovui (padalinio vadovui).“

16 punktas – „Projektinius pasiūlymus tikrinantis asmuo ne vėliau kaip iki Statybos

įstatymo [8.3] 27 straipsnio 12 dalyje nurodyto projektinių pasiūlymų patikrinimo termino pabaigos IS „Infostatyba“ paskelbia pritarimą ar nepritarimą projektiniams pasiūlymams. [...]“.

17 punktas – „Jei projektiniams pasiūlymams pritarė visi privalėję juos patikrinti subjektai (įskaitant ir savivaldybės administraciją), statybą leidžiantys dokumentai išduodami. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas informuodamas visuomenę per 3 darbo dienas praėjus nustatytam projektinių pasiūlymų patikrinimo terminui, statybą leidžiančių dokumentų duomenis (dokumentus), nurodytus Statybos įstatymo [8.3] 27 straipsnio 15¹ dalyje, registruoja IS „Infostatyba“. Apie tai prašymo pateikėjas automatiškai informuojamas el. paštu. Jei projektiniams pasiūlymams visi privalėję juos patikrinti subjektai pritarė iki pasibaigiant projektinių pasiūlymų patikrinimo terminui, šiame punkte nurodyti veiksmai gali būti atliekami nelaukiant projektinių pasiūlymų patikrinimo termino pabaigos.“

11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-502 patvirtintų Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ nuostatų:

9 punktas – „Informacinės sistemos valdytoja ir duomenų valdytoja – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.“

10 punktas – „Informacinės sistemos pagrindinė tvarkytoja ir duomenų tvarkytoja – viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra.“

11 punktas – „Informacinės sistemos tvarkytojai ir duomenų tvarkytojai: 11.1. Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos (toliau – savivaldybių administracijos); [...]“

13 punktas – „Informacinės sistemos valdytoja: 13.1. metodiškai vadovauja Informacinės sistemos pagrindinei tvarkytojai ir koordinuoja Informacinės sistemos funkcionavimą; [...]“

14 punktas – „Informacinės sistemos pagrindinė tvarkytoja: [...]; 14.3. organizuoja ir (ar) įgyvendina Informacinės sistemos tobulinimą, priežiūrą, atnaujinimą, pertvarkymą ir kontroliuoja jų vykdymą; [...]“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

12. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 8 d. sprendimas administraciniame byloje Nr. A602-1189-13/2013):

„Viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Minėtų terminų pažeidimas [...] neatleidžia viešojo administravimo subjektą nuo pareigos priimti administracinį sprendimą [...]“

Tyrimo išvados

13. Pareiškėjo Skunde keliamą problemą yra Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas), susiję su projektinių pasiūlymų derinimu IS „Infostatyba“.

Įvertinus tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus, teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 8–11 punktuose, konstatuotina:

13.1. Statybą leidžiančius dokumentus išduoda savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius arba administracijos direktorius paveda tai atlikti kitiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams. Norint gauti leidimą statyti, minėtiems asmenims nuotoliniu būdu pateikiamas prašymas. Statytojas (užsakovas) turi teisę teikti prašymus išduoti statybą leidžiančius dokumentus per IS „Infostatyba“, viešojo administravimo subjektai statybą leidžiančių dokumentų išdavimo procedūras atlieka taip

pat naudodamiesi šia sistema. IS „Infostatyba“ prašymą pažymėjus kaip priimtą, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo priėmimo šioje sistemoje paskelbiami subjektai, kurie privalo pagal priskirtą kompetenciją patikrinti projektinių pasiūlymų atitiktį Statybos įstatyme nustatytiems reikalavimams. Paskelbus projektinius pasiūlymus privalančius patikrinti subjektus, per IS „Infostatyba“ kiekvienam subjektui automatiškai el. paštu siunčiamas pranešimas apie prievolę patikrinti projektinius pasiūlymus. Gavęs šį pranešimą, subjektas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas paskelbia IS „Infostatyba“, kas tikrins šiuos projektinius pasiūlymus. Projektiniai pasiūlymai tikrinami per Statybos įstatyme nurodytus terminus: 20 darbo dienų – ypatingojo statinio statybos ir rekonstravimo atveju; 10 darbo dienų – kitais atvejais, skaičiuojant nuo juos privalančių patikrinti subjektų paskelbimo IS „Infostatyba“ dienos. Likus trims darbo dienoms iki projektiniams pasiūlymams tikrinti termino pabaigos, IS „Infostatyba“ išsiunčia automatinį priminimą patikrinti projektinius pasiūlymus tai atlikti paskirtam specialistui ir jo vadovui (padalinio vadovui). Projektinius pasiūlymus tikrinantis asmuo ne vėliau kaip iki Statybos įstatyme nurodyto projektinių pasiūlymų patikrinimo termino pabaigos IS „Infostatyba“ paskelbia pritarimą ar nepritarimą projektiniams pasiūlymams. Sprendimą pritarti ar nepritarti projektiniams pasiūlymams priima savivaldybės vyriausiasis architektas. Jei projektiniams pasiūlymams pritarė visi privalėję juos patikrinti subjektai (įskaitant ir savivaldybės administraciją), statybą leidžiantys dokumentai išduodami.

13.2. SSVA, nuo 2024 m. gruodžio 1 d. vykdanči paskirtas IS „Infostatyba“ pagrindinės tvarkytojos ir duomenų tvarkytojos funkcijas, IS „Infostatyba“ sutrikimų (taip pat ir sistemingų) ir naudotojų skundų dėl Skunde minimų aplinkybių nėra registravusi. Kaip tyrimo metu nurodė Aplinkos ministerija (pažymos 5.2.1. ir 5.3. papunkčiai), „nuo 2025 m. kovo 20 d. iki 2025 m. kovo 28 d. tik kovo 26 d. IS „Infostatyba“ paslaugų portalas buvo nepasiekiamas 26 minutes, projektų tikrinimo posistemis kovo 23 d. buvo nepasiekiamas 6 minutes, kovo 26 d. – 14 minučių, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo posistemis kovo 23 d. buvo nepasiekiamas 3 minutes“, tačiau, Aplinkos ministerijos teigimu, šie IS „Infostatyba“ „paslaugų pasiekiamumo sutrikimai nurodytomis dienomis neturėjo įtakos Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių atsiradimui“ ir „priimti sprendimus vėluota dėl priežasčių, nesusijusių su IS „Infostatyba“ veikimu“. Tai, kad „IS „Infostatyba“ yra veikianti, pasitaiko trukdžių, bet jie yra gan greitai pašalinami“, patvirtino ir Savivaldybės meras (pažymos 7.2 papunktis);

13.3. Pareiškėjas prašymus IS „Infostatyba“ registravo „2025 m. kovo 4 d. (SRA-08-250304-00745), 2025 m. kovo 6 d. (SRA-08-250306-00771) ir 2025 m. kovo 10 d. (SRA-08-250310-00828, SRA-08-250310-00829)“ (pažymos 5.3 papunktis). Vadovaujantis Statybos įstatymo 27 straipsnio 12 dalies 2 punktu, projektiniams pasiūlymams patikrinti, skaičiuojant nuo juos privalančių patikrinti subjektų paskelbimo IS „Infostatyba“, nustatytas 10 darbo dienų terminas, kai statomas ar projektuojamas neypatingasis statinys. Tačiau, kaip nustatyta tyrimo metu, išvados dėl projektinių pasiūlymų buvo pateiktos praėjus teisės aktuose numatytam terminui – 2025 m. balandžio 4 d. ir 2025 m. balandžio 7 d. (pažymos 5.3 ir 7.1 papunkčiai).

13.4. „Po atliktų pakeitimų IS „Infostatyba“ nebeliko informacijos apie savivaldybės derintojus, už derinimus atsakingus asmenis“ (pažymos 2.3 papunktis), nes, kaip tyrimo metu paaiškino Aplinkos ministerija, šis pakeitimas įdiegtas atsižvelgus į STT analizės išvadas ir siūlymą „užtikrinti tikrinančio projektinę dokumentaciją savivaldybės tarnautojo neatsekamumą“ (pažymos 5.2.2 papunktis).

13.5. Aplinkos ministerijos teigimu, „savivaldybės darbuotojas, kuriam paskirta nagrinėti pateiktą prašymą, ir prašymo teikėjas gali komunikuoti naudodamiesi IS „Infostatyba“ aplinkoje įdiegtu komunikacijos moduliui“, „visos pateiktos užklauskos ir (ar) pranešimai kaupiami nagrinėjamo prašymo „Žinutės“ skiltyje, skaitine reikšme pažymint neperskaitytus pranešimus“, o „nuo 2025 m. kovo 20 d. iki 2025 m. kovo 28 d. IS „Infostatyba“ sutrikimų (taip pat ir sistemingų) ir (ar) naudotojų skundų dėl Pareiškėjo skunde

minimų aplinkybių, susijusių su IS „Infostatyba“ komunikavimo modulių, neregistruota“ (pažymos 5.2.3 papunktis), tad Skundo teiginys, jog „įdiegta komunikacijos sistema neveiksminga nes į užklausas yra nereaguojama“ (pažymos 2.3 papunktis), negali būti patvirtintas.

Iš tyrimo metu nustatytų aplinkybių matyti, kad Pareiškėjui į jo užklausa buvo neatsakyta ne dėl neveikiančios IS „Infostatyba“ komunikacijos sistemos, o dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus nulėmusių susiklosčiusių tam tikrų aplinkybių – „dėl prašymo Nr. SRA-08-250304-00745 Pareiškėjas kreipėsi 2025 m. kovo 24 dieną per komunikacijas IS „Infostatyba“, „taip pat į Savivaldybę el. paštu buvo kreiptasi 2025 m. kovo 31 dieną, tačiau atsakymas nebuvo pateiktas, kadangi valstybės tarnautojas, atliekantis Savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, tuo metu turėjo nedarbingumą, o jį pavaduojantis asmuo tuo metu buvo artimojo giminaičio laidotuvėse“ (pažymos 7.2 papunktis).

14. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į visa tai, kas pirmiau išdėstyta, pažymi, kad Savivaldybės administracija savo veikloje turi vadovautis gero administravimo ir atsakingo valdymo principais, atlikdama savo funkcijas pagal kompetenciją, turi laikytis teisės aktuose nustatytų terminų ir tvarkos. Tyrimo metu nustatyta, kad projektiniai pasiūlymai nebuvo suderinti teisės aktuose nurodytais terminais (per 10 darbo dienų), o Savivaldybės administracijos pareigūnai neatsakė į Pareiškėjo užklausas (nei per komunikavimo modulį IS „Infostatyba“, nei į jo kreipimąsi el. paštu). Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė pripažįsta, kad Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą buvo pažeista ir jo Skundas yra pagrįstas.

Seimo kontrolierė pabrėžia, kad dėl minimų pažeidimų Pareiškėjui pagrįstai galėjo kilti neaiškumų, kada jis gali tikėtis projektinių pasiūlymų tikrinimo užbaigimo ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo. Projektinių pasiūlymų nesuderinimas teisės aktuose numatytais terminais, informacijos Pareiškėjui nesuteikimas (neatsakant į jo užklausas) galėjo sukelti jam nepatogumų ir profesinėje veikloje, kadangi Pareiškėjas yra architektas ir pats gali turėti sutartinių įsipareigojimų užsakovams.

Pabrėžtina, kad terminai suteikia stabilumo bei aiškumo teisiniuose santykiuose. Terminų nesilaikymas nėra suderinamas su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais. Asmenys, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad jis savo funkcijas įvykdys per teisės aktuose nustatytus terminus. Atkreiptinas dėmesys ir į Lietuvos teismų taikomą praktiką (pažymos 12 punktą), kad viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimui priimti, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Taigi Savivaldybės administracijos pareigūnai privalėjo komunikuoti su Pareiškėju ir atsakyti į jo užklausas (tiek per komunikavimo modulį IS „Infostatyba“, tiek į jo kreipimąsi el. paštu), o negalint to padaryti laiku dėl nurodytų susiklosčiusių aplinkybių – bent jau informuoti Pareiškėją, kada jis gali tikėtis atsakymo ir sprendimo dėl statybos leidimo išdavimo.

Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu paaiškėjo, jog reikiami leidimai Pareiškėjui, kad ir praleidus teisės aktuose nustatytus terminus, yra išduoti, o Savivaldybės meras Seimo kontrolierę informavo, kad jis „Savivaldybės administracijos direktoriui pavedė imtis priemonių, kad ateityje Savivaldybės administracijos pareigūnai laikytųsi teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir terminų“ (pažymos 7.2 papunktis), rekomendacija šiuo konkrečiu atveju Savivaldybės merui neteiktina.

15. Kaip minėta, pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą IS „Infostatyba“ prašymą dėl leidimo statyti pažymėjus kaip priimtą, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo priėmimo šioje sistemoje paskelbiami subjektai, kurie privalo pagal priskirtą

kompetenciją patikrinti projektinių pasiūlymų atitiktį Statybos įstatyme nustatytiems reikalavimams. Paskelbus projektinius pasiūlymus privalančius patikrinti subjektus, per IS „Infostatyba“ kiekvienam subjektui automatiškai el. paštu siunčiamas pranešimas apie prievolę patikrinti projektinius pasiūlymus. Gavęs šį pranešimą, subjektas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas paskelbia IS „Infostatyba“, kas tikrins šiuos projektinius pasiūlymus. Projektiniai pasiūlymai tikrinami per Statybos įstatyme nurodytus terminus: 20 darbo dienų – ypatingojo statinio statybos ir rekonstravimo atveju; 10 darbo dienų – kitais atvejais, skaičiuojant nuo juos privalančių patikrinti subjektų paskelbimo IS „Infostatyba“ dienos. Projektinius pasiūlymus tikrinantis asmuo ne vėliau kaip iki Statybos įstatyme nurodyto projektinių pasiūlymų patikrinimo termino pabaigos IS „Infostatyba“ paskelbia pritarimą ar nepritarimą projektiniams pasiūlymams. Sprendimą pritari ar nepritari projektiniams pasiūlymams priima savivaldybės vyriausiasis architektas (pažymos 13.1 papunktis)

Tyrimo metu Savivaldybės mero Seimo kontrolieri pateiktoje informacijoje nurodoma, kad „pritarimo projekto sprendiniams termino pabaiga sutampa su projektą tikrinančio savivaldybės vyriausiojo architekto sprendimo terminu. Dėl to atsiranda techninis užduoties įvykdymo vėlavimas dėl ko ir kyla projektuotojų ir statytojų nepasitenkinimas“ (pažymos 7.2 papunktis). Pažymėtina, kad pritarimas ar nepritarimas projektiniams siūlymams lemia, ar bus išduotas statybą leidžiantis dokumentas, leidžiantis toliau vystyti projektavimo ir statybų ūkinę veiklą. Taigi teisės aktuose nustatytais terminais vadovaudamiesi asmenys planuoja tolesnius savo veiklos etapus, todėl itin svarbu, kad teisinis reguliavimas ir iš jo kylantys įpareigojimai kompetentingoms institucijoms būtų aiškūs, nedviprasmiški ir įgyvendinami.

Atsižvelgdama į šią Savivaldybės mero nurodomą problemą, Seimo kontrolierė sprendžia, kad tikslinga kreiptis į Lietuvos Respublikos aplinkos ministrą, prašant informuoti, ar ši problema yra žinoma Aplinkos ministerijai ir įvertinti, ar nebūtų tikslinga koreguoti atitinkamą teisinį reglamentavimą (esant reikalui, imtis atitinkamo teisinio reglamentavo tikslinimo (keitimo)).

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su projektinių pasiūlymų derinimu Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 8 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui** rekomenduoja, atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu Savivaldybės meras Seimo kontrolieri nurodė, jog „*pritarimo projekto sprendiniams termino pabaiga sutampa su projektą tikrinančio savivaldybės vyriausiojo architekto sprendimo terminu. Dėl to atsiranda techninis užduoties įvykdymo vėlavimas dėl ko ir kyla projektuotojų ir statytojų nepasitenkinimas*“ (pažymos 7.2 papunktis):

17.1. informuoti, ar Savivaldybės mero nurodoma problema yra žinoma Aplinkos ministerijai;

17.2. įvertinti, ar nebūtų tikslinga koreguoti atitinkamą teisinį reglamentavimą; esant reikalui, imtis atitinkamo teisinio reglamentavo tikslinimo (keitimo).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti

pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė